

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Licijalna knjiga

Na pismene naročbe brez
pošiljave denarja se ne
moremo ozirati.Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakazilu.glasi se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šteč. 19. Telefon
šteč. 860. — Upravištvo je na Marjitem trgu
šteč. 8. — Telefon šteč. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna štečilka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
loži en odgovor dopisnice ali znamka. — Dopisil
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Deset narodnih zapovedi.

Pred kratkim se je lahko videl na vsakem oglu praških ulic oklic, ki se je raznašal tudi po hišah, s sledečo vsebino: „V času, ki je usodepolna za našo bodočnost, pozivljamo celokupni čehoslovaški narod, da se drži do skrajnosti starega našega gesla „Svoji k svojim!“ ki obsega sledečih deset zapovedi.

1. Podpirajte izključno le čehoslovaške trgovine, obrti in industrijo, zahtevajte vedno in povsod le češke izdelke, krije vse svoje potreščine edino v trgovinah in prodajalnah, ki ste o njih lasniških trdno prepričani, da pripadajo čehoslovaškemu narodu in nabavljajo svoje blago izključno pri čehoslovaških tvornicah.

2. Izberite si svojega zdravnika, pravnega zastopnika, domačega učitelja le iz čehoslovaških krogov, prepičajte se natančno o njegovem narodnem mišljenju in ne zadovoljite se s površnim utisom.

3. Govorite v vseh trgovinah in uradih samo v svojem materinskem jeziku, zahtevajte povsod češke napise in tiskovne obzorce, dopisujte češko in zahtevajte odgovor v češkem jeziku; nemške dopise in ponudbe pa dosledno vračajte.

4. Kupujte in čitajte češke knjige, gojite češko glazbo in umetnost, češke in slovaške narodne šege in navade in obiskujte samo češka gledališča in koncerte. Naučite se jezika enega prijateljskih narodov tako, da ga bodele popolnoma obvladali, bavite se z njihovo umetnostjo in glazbo, potujte v njihove kraje in proučavajte njih ljudstvo in njih kulturo.

5. Osvobodite se nemškega načina izražanja svojih misli, nemškega označevanja in imenovanja; zamorite v svojem življenju in svoji domačiji vse sledove nemške kulture ravnotako, kot v sojem stanovanju in svojih zabavah. Ne čitajte nikakih nemških zabavnih knjig in časopisov in izpopolnite svoj študij s pomočjo francoskih in angleških učnih knjig in osvobo-

dite se popolnoma ozračja nemške umetnosti.

6. Zavarujte se izključno le pri čeških zavarovalnicah.

7. Posečajte in priporočajte le češke kavarne, gostilne in zabavišča; zahtevajte pri vseh napisih izključno uporabo našega jezika in ravnotako postrežbo; zahtevajte povsod češke časopise in časopise nam prijateljskih narodov in odklanjajte dosledno nemške časopise in ilustracije.

8. Obiskujte češka letovišča in kopališča, potujte v našo lepo Slovaško in Lužice, govorite na potovanju samo češko in priborite v tujini spoštovanje našemu jeziku in rodu! Ne hodite se zabavati na Dunaj in Berlin ali druga nemška mesta in ne obiskujte kopališč ob baltskem morju.

9. Izbirajte svoje prijatelje, stalne goste in znance le med ljudmi, katerih narodna zavednost je vzvišena nad vsak dvom! Ne gojite nikakih vezi s pripadniki sovražnih nam narodov; izčistite naše narodno življenje tako v svojem družinskem in družabnem življenju, kot tudi v uradih in javnosti.

10. Pristopite k organizacijam naših političnih strank in društev in skrbite, da se v naše organizacije ne vrinejo sovražni nam elementi.

Čehoslovaške ženel! Izvajajte te principe natančno in vztrajno, in izpolnjujte v vsakem oziru svojo dolžnost napram domovini.

Jugoslavlani! Ali se ne tičejo te zapovedi nas še veliko bolj, kot pa Čehoslovakov? Oni se bore samo proti Nemcem in so v svojem gospodarskem razvoju in svoji kulturi na višini sedanjosti, pri nas pa je vse komaj v povojih in moramo stati tako kulturno kot gospodarsko na braniku proti trem sovražnim nam narodom. Jugoslavlani, zapišite si teh 10 narodnih zapovedi globoko v srce in izvajajte vedno in povsod z železno doslednostjo konsekvence ki vam jih veleljajo.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

Boljševizem in narodno gospodarstvo.

Kako destruktivno in naravnost uničujoče vpliva boljševiški režim na narodno gospodarstvo, kažejo sledeče štečilke, ki jih prevzamemo iz poročila M. Bokanovskega in štečilnih verodostojnih članov francoske misije v Rusiji, priobčenega v Matinu. V moskovskem industrijskem distriktu je bilo leta 1918, pred nastopom boljševiške strahovlade v obratu 211 tovarn, aprila istega leta 151 in oklobra le še 72. V tekstilni industriji je leta 1918 stalo v obratu 171 lovarn — sedaj ne dela niti jedna. Isto velja za tvornice cementa, od katerih je bilo leta 1918 v obratu 14. V kaučukovi industriji, v katerih je bilo početkom leta 1918 zaposlenih še 32.000 delavcev, je padlo to število do konca istega leta na 7500. Produkcijo petroleja in nafte v petrolejskem distriktu Baku, katere vrednost je znašala v zimi 1916/17 2.044.000 funtov šterlingov t. j. približno 400 milijonov kron, je padla v zimi 1918/19 na 60.000 funtov šterlingov. — Koliko delavcev je zgubilo s tem svoj zaslužek, koliko družin eksistenco!

Ravnotako nevzdržljive razmere, kot v produkciji sami, je ustvarilo boljševiško gospodarstvo in njih kontrola nad obrati tudi glede rentabilnosti gospodarskih podjetij. Plača industrijskemu delavstvu znaša letno 105% bruto vrednosti celokupne industrijske produkcije. Da mora na ta način v doglednem času sploh vsa produkcija prenehati, je vsakemu jasno. Posebno drastičen slučaj nam v tem oziru nudijo Putilove državne tovarne, za katerih delavske plače je izdala boljševiška vlada 96 milijonov rubljev, medtem ko je vrednost produkcije teh tovarn doseglo komaj 15 milijonov rubljev. Torej so te tovarne delale, ne všteti drugih obratnih stroškov, z malenkostno letno izgubo 81 milijonov rubljev.

Da vodi boljševizem tudi delavstvo samo do propasti, sledi iz dejstva, da

je bilo v Petrogradu še 1. januarja leta 1918 zaposlenih v 673 tovarnah 278.000 delavcev. V treh mesecih torej je padlo število delavstva za več kot 50%. Istotako je v Moskvi padlo število delavstva od 1. januarja 1918 do 1. maja istega leta od 183.000 na 60.000.

Ravnotako je propadel ves promet. Aprila meseca leta 1917 je na Volgi pasiralo mesto Kasan 645 ladij, meseca aprila leta 1918 pa le 41. Od vseh leta 1917 v prometu se nahajajočih železniških lokomotiv se nahaja sedaj nad 50% v neporabnem stanju. Poleg tega se ne gradi niti ena nova lokomotiva, niti en železniški voz.

Kako rapidno pada vsled boljševizma prebivalstvo mest, je razvidno iz slučajev Petrograd in Moskva. V Petrogradu so našli koncem leta 1917 še 1.900.000 prebivalcev, koncem leta 1918 komaj še 900.000, v Moskvi pa koncem leta 1917 1.300.000, koncem leta 1918 pa le še 950.000.

Uradništvo se vsled protekcionizma, ki ga je privedlo boljševiško gibanje s seboj, neznansko hitro množi in s tem spravlja državo ob vedno večje vsote, ki morajo skupaj z velikanskimi, za delavske plače potrebnimi vsotami spraviti rusko državo v najkrajšem času do bankrota. V neki pokrajini, v kateri je pred boljševiško strahovlado upravljajo javne posle 274 uradnikov, je sedaj nastavljenih več kot trikratno število, namreč 854 uradnikov. V neki bolnici, v kateri je 144 bolnikov, je nastavljenih 44 uradnikov. V nekem azilu za novorojenčke je nastavljenih 13 funkcionarjev za oskrbo 10 novorojenčkov. Ti podatki so posneti po poročilu boljševiškega ministra Stuska.

Najbolj jasno pa se kaže obupno stanje boljševističnega gospodarstva v štečilkah državnega proračuna. Ruski državni budget ki je znašal v letih pred boljševiki okroglo letn h 13 milijard rubljev, je narasel leta 1918 na 80 milijard in za samo prve 4 mesece leta 1919 na 51 milijard rubljev. (Predvidevno bo torej budget za celo leto 1919 znašal okroglo 200 milijard.)

VLADIMIR LEVSTIK.

133 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Bog na Francoskem se ne počuti bolje nego vi v tem kraju; sedaj če hočete ostati... igrati vlogo, kakršna pristoja vašim visokim zmožnostim... potem vam ne preostaja drugega, kakor vaditi se z ljudmi. Kako sijajno ste že danes rešili to nalogo! Pokazati, ob vsem naglašanju trdnih fevdalnih tradicij, hkrati vendar neko popustljivost... Hotel sem reči, trohico ljudomilega demokratstva v tistih strogih mejah, ki jih določajo višji oziri... je bilo naravnost genijalna poteza. Naš splošni položaj se je izpremenil po vaši zaslugi tako ugodno, da vas ni moči dovolj zahvaliti; koliko pomiselkov ste podrli, koliko bedastih narodnostnih predsodkov ste odpihnili namah! V dveh mesecih ste storili več, nego bi dosegli v sto letih vse cesarsko-kraljevske vlade.«

»Zdajle,« je mislil grof. »Bog daj srečen porod, eksclenca!«

»Naravnost klasično,« je nadaljeval predsednik, »bi lahko imenovali vaše delo, glede političnih strank. Trdno in dobro organizirane domače stranke so težka ovira sleherni vladi, ki hoče vršiti svoj posel v pravem državnem duhu in v zmislu preizkušenih načel, ob katerih je rastla dedščina slavne naše dinastije; dokler si zna ljudstvo samo pomagati, vlada ne more početi z njim, kar bi hotela, magari če imamo trikrat na leto izjemno stanje. Da vladam v

resničen prid avstrijske misli, zvest hotenju tistega, ki me je poslal,« — pri teh besedah je eksclenca sklonil glavo nalik pridigarju, ko imenuje Boga — »je treba strank, razjedenih v svojem jedru, uspanih v brezdelje, navdahnjenih z blagodejno mlačnostjo prepričani, omajanih po boju nasprotujočih si mnenj; treba je, da narod vidi svoje izvoljene voditelje kloniti pred nekom z glavo in pripogibati kolena, kar slabi njegovo zaupanje vase in veča njegovo ubogljivost navzgor. Interes države zahteva tudi, da se v narodu iztreblja spoštovanje do njegove samobitnosti, ponos na podedovani jezik, zvestoba do lastnih šeg in ljubezen do vkoreninjene kulture, ki je Avstrija — Bogu bodi potoženo! — Slovencev ni znala pravočasno zatreti v káli. Šele na takem stanju rszkroja se da narod docela vpreči v molzni stroj, le v tako skaljeni vodi se jasno zrcali potrebnost višje izvennarodne oblasti in širše skupnosti pod edino zveličavno, neomajno avtoriteto prestola in tistih, ki tvoré ogrodje države!«

»Vse po zaslugi,« je odrezal grof ta govorniški razmah. »a tako visoke cilje pač nisem utegnil misliti; preveč me čestite, ljubi gospod predsednik.«

Eksclenca je napravil skromen, hkrati pa zvito umevajoč obraz.

»Kakor želite, gospod grof, tako naj obvelja,« se je vdal navidezno. »Dobro vem, da visoka igra nikjer ne more pogrešati krinke, v politiki še zlasti ne. Zadnji sem, ki vas bo silil, da se demaskirajte — saj delava, ako se prav zavedam, oba za isto reč.«

»To zadoščenje bo kratko!« se je zmrdnil grof na znotraj.

»Rano vsled tega pa vas tudi izpregledam. Ne-popoln službanik sem — morda nevreden gospodarjevega zaupanja — in vseeno dovolj bistrook, da vidim v vašem ravnanju rdečo nitko načrta: najfemenalnega političnega načrta, kar jih pozna zgodovina te dežele! Kaj sem hotel reči — oprostite mi vsiljivost, predragi, spoštovani moj gost — morda je napek, da skrivate pred menoj, česar mi vendar ne utajite. Zadošča mi zgled, kako ste ukrtili močnega tiranskega Smučiklasa!«

»Mari sem ga zares?« je vprašal grof, kakor bi se mu zareklo, ter nastavil uho.

»In še kako! Nekdaj smo imeli s tem gospodom večno barantanje; hujšega izsiljevalca ne pomnim, kar sem živ. Reči moram — tudi takega ne, ki bi znal skrbeti bolj po očetovsko za svoj lastni blagor. On je narekoval pogoje, in vlada je morala biti vesela, da je spravila nazadnje svoj bore interes kakor berač drobtinico miloščine. Tvoja časi so se izpremenili, na plan ste stopili vi; zdaj rine Smučiklas iz lastne volje tja — in slep bi moral biti, kdor ne bi spoznal v tem dejstvu sadov vašega genijalnega macchiavelizma.«

»Tetete! Kaj se je vendar zgodilo?«

»Vi še ne veste, da je bil pravkar pri meni? je šepnil eksclenca s skrivnostnim glasom. »Vaš stol je bil še gorak, ko ste sedli nanj.«

(Dalje prih.)

Te številke morajo biti strašno svarilo opim, ki se ogrevajo za boljše, ševistične ideje. Kdor pa hoče, da dospemo tudi v našem gospodarskem življenju do tako grozne propasti, kot jo danes doživlja Rusija, ta pa naj še naprej kliče: „Živel Ljening, živel Bela Kuni!“ Udarjeno bo predvsem tudi delavsko ljudstvo, ker bi izgubilo možnost zaslužka in ker bi vsled zastale produkcije nastala še strašnejša draginja, kakor je že.

Francoska zbornica.

Odobrenje mirovne pogodbe. — Nove volitve.

St. Germain, 25. julija. (Danku) „Echo de Paris“ javlja, da bo baje zboroval parlament še 10 dni. Ker opozicija proti Clemenceau nima nade na uspehe, bo mirovna komisija dovršila svoje delo pač že v osmih dneh. Po več dnevni diskusiji bo pogodba dne 6. avgusta lahko ratificirana. Senat bo svoje delo zaključil 15. avgusta. Volitve se bodo vršile najbrž dne 12. oktobra. Med počitnicami bo izdelal vojni minister skupno z vrhovnim armadnim poveljstvom načrt o skrajšanju službene dobe. (Ldu)

FR. ZELENIK:

Trgovski promet z inozemstvom.

Ker vlada med prizatimi krogi še vedno nejasnost glede kupčije z inozemstvom, tedaj hočem v nastopnem podatki kraiko pojasniti o prometu z inozemstvom.

Naša država je sklenila z Nemško Avstrijo dne 22. marca t. l. pogodbo 33/SHS (kompenzacijsko pogodbo). Glasom te pogodbe dobi Slovenija iz Nemške Avstrije barve, elektrotehnični material, znanstvene instrumente, jeklo in jeklene izdelke, kemične proizvode, klobuke, kovine in kovinske izdelke, kvas, kuhinjsko opremo, motorje, poljedelsko in obrtniško orodje, časopisi in komercialni papir, steklenino, orodje in poljedelske stroje, železo. Na račun te pogodbe so le še majhne količine na razpolago.

Kdor hoče uvoziti na račun te pogodbe kak predmet, zaprosi s prošnjo (kolekovano s kolkom treh kron) pri centralni upravi za trg, promet, podružnica v Ljubljani za dovoljenje. Prosi se lahko tudi ustmeno. V prošnji se mora na vsak način natančno navesti predmet, množina in vrednost in po možnosti tudi dobavitelj.

Ljubljanska podružnica Centralne uprave za trg, promet obvesti prosilca, ali ugodni prošnji ali ne. Če je prošnja ugodna, se prosilcu sporoči znesek, za katerega sme uvoziti zaprosene predmete. Ob enem se ga pozove, da založi faktorni znesek pri Jadranski banki v Ljubljani, kateri mora seveda sporočiti, zakaj pošlje denar. Istotako mora obvestiti o vplačilu tudi podružnico Centralne uprave. Ta izda potem poverljivo pismo, naslovljeno na Nemškoavstrijski blagov. prometni urad na Dunaju. Ko prejme prosilec to pismo, ga pošlje naravnost dobavitelju. Če pa je denar namenjen raznim dobaviteljem, tedaj pa mora poslati to poverljivo pismo naravnost na nem.-avstr. blag. prom. urad na Dunaju in obenem navesti dobavitelje, kateri naj dobavijo blago in prejmejo za to denar.

Uvoz iz drugih držav, izvzemši Italijo, je pa popolnoma prost in ni navezan na nobeno dovoljenje naše države. Tudi iz Nem. Avstrije je popolnoma prost, ali ta država z ozirom na pogodbo zahteva, da se zgoraj navedeno blago prejema na račun kompenzacijske pogodbe.

Izvoz blaga iz naše države je pa omejen in navezan na posebno dovoljenje. Brez tega dovoljenja je dovoljen izvoz starega krompirja, suhega sadja, kislega zelja in repe, vina in vinskih drož, žganja in medu. Kdor hoče katerega teh predmetov izvažati, mora prositi s prošnjo, kolekovano s trikronskim kolekom, pri ljubljanski podružnici Centralne uprave za izvoz, nico, ki stane 12 K. Za vsako pošiljatev je potrebna posebna izvoznica.

Po najnovejši odredbi se lahko izvažajo v vsaki množini vino in žganje. Natančnejši pogoji se zvedo pri podružnici Centralne uprave.

Kdor hoče izvažati razven zgoraj navedenih predmetov kako drugo blago, mora vložiti le pismeno prošnjo, kolekovano s trikronskim kolekom. Nadaljne pogoje zve prosilec ob ugodni rešitvi njegove prošnje.

Sedaj je dovoljen izvoz manjše množine stavbnega in rezanega lesa v Italijo ali le via Trst proti zdravi valuti, ki se mora odstopiti naši državi. Uvoz kakega blaga v zameno za les je strogo zabranjen. Kolekovane prošnje za izvoz lesa se tudi pošiljajo ljubljanski podružnici Centralne uprave. Istotako je dovoljen izvoz manjše količine lesnega oglja. Radi prošnje velja ono za les rečeno.

Če se bo sklenila trgovska pogodba s kako drugo državo, bomo o tem javnost pravočasno obvestili.

Stanovanjska kriza v Ljubljani.

V zadnjem času je priobčil „Slov. Narod“ dva razgovora o problemu stanovanjske krize in sicer najprej razgovor z dr. Žerjavom, nakar se je urednik še „razgovarjal“ s svojim gospodarjem, županom dr. Tavčarjem. Slovenska javnost se je močno čudila, da nista ta dva gosпода, ki sta vendar v isti stranki, v tako važni zadevi jedina, ter da nasprotno razvijata popolnoma diametralne nazore. Čemu neki bi se ne bila raje preje pomenila, da bi čim preje prišlo kaj pametnega na dan?

Župan dr. Tavčar sklicuje se na svoje znano „človekoljubje“. Bog vedi, kaj se mu je na stara leta pripetilo, da je začel peti pesem o „človekoljubju“ in se je trdovratno drži kakor klošč kože. Vsi vemo, da je bil svoje čase zelo mogočen in mu je bila malenkost pohrustati nasprotnika, pa najsi je bil tudi Slovenec in naprednjak, le iz vzroka, ker se mu je zdel opasen. Ali dotičnik ni bil tudi človek? „Človekoljubje“ je namreč zelo širok pojem in da bi se ravnali po „človekoljubju“ v najširšem smislu, ne smeli bi niti najhujšemu hudodelcu niti lasu skriviti, kaj še da bi ga obesili po zaslugi in v svarilo drugim. Tudi nemško-koroškim bestijam, ki zabadajo bajonete v trebuh neoboroženemu Slovincu, bi na podlagi „človekoljubja“ ne smeli nikjer povrniti, saj so one bestije tudi še vedno v človeških obdobjih na svetu. Tako vidimo, da je splošno „človekoljubje“ nekaj nemogočega, nekaj neizvršljivega, zajedno pa znamenje slabosti in nezdravega naziranja.

Slovenci smo stali, stojimo in moramo stati na jedino pravilnem stališču: V slovenski prestolici mora biti v prvi vrsti za Slovence prostora! Popolnoma smo prepričani, da je to stališče tudi stališče energičnega moža in narodnjaka, kakršnega poznamo v dr. Žerjavu.

Le pogledimo malo, kaj so pričevali Nemci na Kranjskem? Favorizovani od avstrijske vlade na vse kriplje, polastili so se bili najboljših in najmerodajnejših služb, vse industrije, vse večje trgovine, skratka povsod je bil celo na Kranjskem prvi človek in božanstvo: Nemec. Vladno glasilo na Kranjskem bilo je samonemška slaboglasna: „Laibacher Zeitung“. Vprašamo: ali so mar Nemci poznali „človekoljubje“? Kdor je občutil Nemca na svojem hrbtu, ta bo že vedel, kakšni da so bili. V „Südmarkinem“ koledarju je stalo:

Hab Mut, hab Mut,
Du deutsches Blut,
Auf Gott vertraue,
Und um dich haue!

To je bilo nemško človekoljubje in da bi ne bilo Srbina, bi čutili prav vsi, celo dr. Tavčar danes nemško človekoljubje tako po naših hrbtih da bi večini ne preostajalo drugo, kakor izseliti se iz lastne zemlje.

Po teh pojasnitvah bo vsakomu popolnoma jasno, da je dr. Tavčar-

jevo naziranje o človekoljubju nezdravo — in narodu škodljivo naziranje. Ker se pa naš župan pri problemu stanovanjske krize baš na tako človekoljubje ozira, je naravno, da na ta način nikdar ne bo rešil „groznega položaja uradništva“ kakor ga v uvodu svojega razgovora navaja, marveč, da bi bilo baš njegovo naziranje, ako bi obveljalo, največja ovira od pomoči brezstresnikom.

Dr. Žerjav namerava odpuščene nemške uradnike iz Ljubljane izseliti, da napravi prostor slovenskim brezstresnim rodbinam. Vprašamo: ali ni lo pravilno? Seveda in kako zelo na mestu! Ta gadja zalega, ki nas je hotela v žlici vode utopiti, ki je stremela za našim življenjem, naj radi histeričnega človekoljubja ostane nadalje v slovenski prestolici? Sramota za narod, da se taki brezstresni naši nekdanji zatiralci še vedno nahajajo v Ljubljani in krog 200 je takih rodbin! Naše poštene, dozaj zaničevane slovenske rodbine pa naj nadalje stanujejo po živinskih vagonih!

Toda dr. Tavčarju zadostuje, da so te nemške rodbine „take, ki so v Ljubljano pristojne po rodu ali vsled dolgoletnega bivanja.“ Vprašamo sedaj, kdo je županu slovenske prestolice ljubši, Slovenec značajan beden begunec, ali Nemec, ki je bil sicer rojen Slovenec, pa je zatajil svoj rod, je pa še vedno v Ljubljano pristojen?

Izjaviti moramo tedaj, da se s tako moralo nikdar ne bomo strinjali. Župan slovenske prestolice mora stati na stališču, kakoršnega zavzemlje in bo zavzemala slovenska javnost, da namreč v Ljubljano spadajo izključno le Slovenci in Slovani.

Ako se bo zgodilo, da bodo enkrat vsi oni, ki so bili člani „Südmärke“ društva, ki je stremelo po našem življenju, odstranjeni iz Ljubljane, stavimo, da so vse slovenske rodbine pod streho v isti Ljubljani, ki jo je naš župan primerjal polnemu škafu, v katerega ne gre še en škaf viliti. Naredilo se bo pač tako: izlili bomo iz škafa nemško gnjilobo in prostora bo za čisto vino, obstoječe iz značajnih Slovencev.

Naše zahteve ne gredo tedaj le za tem, da bi se iz Ljubljane odstranili le odstavljeni nemški in nemčurški uradniki, marveč vse ono prebivalstvo, ki je nam od nekaj bilo sovražno in se je tekom svetovne vojne obnašalo peklensko hudobno proti nam. Nikari ne bodimo naivni kakor otroci — češ, ti ljudje bodo izprevideli svojo hudobijo in bodo sedaj dobri državljani. Vse to namreč pri tej generaciji nikdar ne bo slučaj in ne more biti — ali bo kdo izpremenil bivšega predsednika Krainischer Sparkasse, ali druge bogate Nemce, kojih sinovi so že v Nemški Avstriji itd. Najbolj moralno za nas, kakor za vse člane „Südmärke“ je takojšnja ločitev, je pa tudi narodna potreba, kajti kako pa pridemo mi Slovenci inace do trgovine, industrije, ako bo še nadalje bogatel na naši zemlji Nemec in Nemec? Za odslovitev nemštva iz Ljubljane ne bo treba kakih odlojznih denuncijacij itd., javili so se nam oni namreč sami, in ni treba drugega kakor pogledati zapisnik članov „Südmärke“, upajmo, da bo ta način dopadel celo našemu človekoljubnemu županu.

Da se bo vse to še bolj razumelo, dobro bo vzeti mali primer:

Na svetu obstoji narod Indov, to je rod jako hraber in ima obilo lepih in koristnih lastnosti, ima pa tudi jedno slabo, ki ga bo popolnoma ugonobila: je namreč zelo živaliljuben. Ako Jud ugleda na svojem kožuho bolho ali uš, je ne zatere, marveč mu njegovo versko naziranje ne dovoljuje takega dejanja. Vprašamo sedaj: ali hočemo i Slovenci postati takšen nečeden narod? Gotovo ne, že vidim pristno Slovenko, ako vihti metlo po meni, ako bi se drznil ji kaj takega priporočati! Slovenci smo od nekaj zelo vneti za snago in nobene nesnage ne trpimo svojih hiši. Nikako živali ali človekoljubje nas ne bo zapeljalo, da bi

ne čistili svojih stanov, in to vse tako dolgo, da bodo vsi popolnoma čisti.

Naša deviza je tedaj: čiščenje in v tej devizi je spás naroda, v tej devizi je pa tudi spás vseh ubogih slovenskih rodbin brez strehe.

Kakor že omenjeno, ne motijo nas v naših zahtevah niti histerično človekoljubje, niti juristovski pomisleki češ, da je kakli jurist še vedno mnenja, da sme naredbo izdati le celokupna vlada, da so komu izjemne naredbe nesimpatične i. t. d. Mi pa pravimo: Proti izjemnim razmeram so potrebne izjemne naredbe, najvišja sankcija vsake naredbe pa mora biti v sedanjih časih zadovoljnost slovenskega naroda, ne pa ona — uši v našem narodnem kožuho!

Nadalje smo naziranja, da mora župan slovenske prestolice v prvi vrsti braniti interese slovenskega naroda, nikakor pa ne, kakor je bil to zaobljubil rajni Avstriji, „domačega“ t. j. tudi nemškega in nemčurskega prebivalstva — kakor se je dr. Tavčar „razgovarjal“ v svojem rodbinskem glasilu. Kaj pa naj pomeni, ko se sklicuje na „volilne upravičence“, koje ne pusti s silo odposlati v Sibirijo — ne razumemo, upam pa, da se volitve še ne bližajo in da dr. Tavčar oziroma napredna stranka ne reflektuje na Nemce? Časi: „Wählet Hans Kregar“ so minuli in Nemci ne bodo nikdar več igrali na tehtnici.

Kakor rečeno, je za nas jedino-le pametna rešitev v tem, da seženemo uši iz našega kožuha, to je da izselimo vse narodne sovraže iz Ljubljane in mesto njih naselimo značajne rodne brate. Prepričani smo, da bo zaenkrat to zadostovalo. Toda pritisk v Ljubljano bo še večji, v jeseni se otvori tli željeno in pozdravljeno slovensko vseučilišče. Treba bo še več stanovanj za visokošolce, cvet našega rodu.

Tu pozdravljamo neko misel v županovem „razgovoru“, namreč to, da bi se dalo nekaj državnih uradov premestiti na deželo. Na vsak način pa je popolnoma obsojati, da bi se državni uradi še za naprej puščali v zasebnih stanovanjih. Ako mora državni urad ostati v Ljubljani, naj se zanj postavi baraka, o katerih imamo izkušnje iz protresne dobe in ki so se za urade kot dobre izkazale.

Nikakor pa nismo mnenja, da so barake sposobne za stalno prebivanje rodbin. Vprašajte v tem oziru zdravnike, pa boste videli, kaj vam porečejo: namreč, da je bivanje v barakan, ako niso iste posebno sijajno prirejene, prav zelo nehtigijenično, po leti vročina, po zimi mraz, čisto držati jih je skoro nemogoče i. t. d., vsak zdravnik vam pove, da je železniški voz v tem oziru boljši od barake. Baraka je za bivanje čez dan, tedaj za urade jako dobra, za bivanje družin pa naj se uporablja le kot skrajno sredstvo.

Tudi nam so slovenski begunci zelo na sici, saj so to naši najboljši in najbolj značajni ljudje, tudi mi stojimo na stališču, da ne gre beguncev gnati iz Ljubljane, niti ne priganjati slovenskih vdov in sploh Slovencev iz Ljubljane — kakor rečeno, je in ostane naše mnenje, da morajo biti stanovanjske naredbe naperjene proti ušem v našem narodnem kožuho in ne proti narodu samemu!

Pomoč je nujna, pokažimo Slovence, da nismo šalobarde in nočemo posnemati polabskega Tugomera, marveč da znamo s krepko roko in krepkimi žilci vsvariti red v lastni hiši!

Naša zahteva je tedaj: Vun z nemškimi in nemčurskimi rodbinami, naš narod ni voljan še nadalje gledati stoletne krivice, ki je omogočila Nemcu in nemčurju, da je obogatel, postal posestnik najlepših hiš, industrije in trgovine, med tem ko je iz naše kože rezal bič za naš narod. V tako izpraznjene domove naselimo takoj naše uboge, pa mile novo naseljene Slovence — Ljubljance. Za visokošolsko mladino pa naj se prirede bodisi v kakem hotelu ali v kaki vojašnici skupna stanovanja in skupne obednice s pomočjo državne, mestne in narodne podpore. Za urade se naj napravijo barake, ker so za te bolj primerne, kakor pa za stanovanja. V dobri ba-

raki uradnik lažje vzdrži 6—8 ur na dan, kakor pa rodbina z otroci dan in noč. Pa takoj na delo! Poletje bo kmalu minulo in bo prej prišla zima, kakor se bodo naše oblasti ojunale za energičen sklep in začele z delom. Na delo tedaj takoj!

Resni dogodki v Mariboru in Varaždinu.

Mariborski Nemci sodelovali pri uporih. — Izgredi udušeni.

(Uradno belgrajsko poročilo.)

Belgrad, 25. julija 1919.

Dne 22. t. m. ob 22. uri je nastal upor v dopolnilnem oddelku 47. mariborskega pešpolka. Pri uporih so sodelovali tudi posamezni meščani, Nemci, a predvsem železničarji. Vsi delavci so se vzpostavili še isto noč okoli 24. ure red. Četa je imela tri ranjence, uporniki šest mrtvih in nekoliko ranjenih. Del upornikov je bil aretiran, a en del je pobegnil.

Kot vzrok za upor navajajo uporniki baje nezadostno opremo, kakor obleko in obutev in malo plačo.

Dne 23. t. m. se je upri savski konjeniški polk v Varaždinu. Vojniki pod poveljstvom podčastnikov so razbili skladišča in se polastili orožja ter strojne in odšli k vojašnici, v kateri so bile nastanjene pehotne čete. Pešci, ena in pol čete, so takoj stopili pod orožje ter se postavili nasproti upornikom. Ti so se razdelili v skupine, izognili se srečanju s pešci, zavzeli poštno zgradbo na Trgu Svobode, kjer so postavili strojne. Poveljstvo upornikov, da bi se jim pridružil topničarji, ni uspel. Ker je pehota zavzela park, je bil odrejen napad na upornike, ki pa so se razkropili v skupinah po nekoliko ljudi in zasedli posamezne hiše. Njim se je pridružil tudi nekoliko meščanov, ki so za časa gibanja pehote streljali iz svojih hiš. Okoli 15. ure ni bilo več boja. Del upornikov so prijeli, en del se je sam udal, a en del je pobegnil. Podvzete so odredbe, da se vsi poslednji primejo. Izgube pehote znašajo dva mrtva, en častnik in deset vojakov ranjenih. Izgube med uporniki dosedaj še niso znane. Niti v enem, niti v drugem poskusu upora ni sodeloval niti en častnik. Obstojne dokazi, da je do upora došlo vsled agitacije od zunaj.

Poročila inozemstva.

Dogodki v Mariboru so dali nemškemu časopisju snov za zelo pretirana poročila. Sovražniki našega kraljevstva slikajo položaj na nastopni način:

„Nauen, 25. julija. Dunajsko poročilo javlja: Narodni poslanec Radič je osvobojen iz zaporov. Vojska je v razsulu, v katerem je prenehala vsaka disciplina. Vojaki zapuščajo svoje čete, častniki in podčastniki so potrgali s svojih uniform službene znake. V Varaždinu in Zagrebu je došlo do velikih nemirov, ki še trajajo. Od Čakovca proti jugu ne vozijo železnice, ne poslujeta brzojav in telefon.“

Dalje se javlja: „Dne 23. t. m. je izbruhnilo po raznih krajih Jugoslavije revolucionarno gibanje. Hrvatski revolucionarji skušajo odbiti srbsko vojsko, ki se povsod zbira. Na več mestih je došlo do krvavih spopadov med Sibi in Hrvati.“

Nadaljne vesti javljajo, „kako so hrvatski vojniki v raznih mestih proglasili samostojno hrvatsko republiko. Velik del jugoslovanske garnizije v Mariboru na Stajerskem da je prešel v revolucionarni labor. Čete so izšle na ulice s klici: „Treba je odstraniti Srbijo“. Nezadovoljnost vlada tudi s srbsko upravo in ogorčenje vsled prisilnega pozivanja pod orožje. Izgleda, da izvira upor s shodov, ki so se jih udeležili mnogobrojni slovenski in hrvatski socialni demokratje in na katerih so govorili med splošnim odobravanjem govorili za republikansko državno obliko Jugoslavije.

Aretirani so mnogi udeležniki teh shodov, vsled česar je izbruhnila dol-

gotrajna nezadovoljnost slovenskih in hrvatskih vojakov. V torek zvečer so bili očitno ogorčeni boji, ki so se razvijali na Dravi itd. Javlja se, da je bilo ob tej priliki ubitih trideset oseb in da je mnogo ranjenih.“ (Ldu.)

General Maister v Mariboru.

Maribor, 26. julija. (Izv. por.) General Maister je došel iz Velikovca v Maribor, da se tačno informira in preišče zadnje dogodke.

Pokrajinske vesti.

kr Bled. Življenje je rešil deklici dne 23. t. m. zvečer obče znani in priljubljeni trgovec gospod Janko Češnik iz Ljubljane. Deklica je padla iz čolna v jezero. Ko gospod Češnik to zapazi, se zažene iz kopnega popolnoma oblečen v jezero in reši mlado bitje gotovo smrti. Častitamo odločnemu rešitelju.

kr Vrhnika. Gozdarji gospoda Franc Galeta, velepostnika v Bistri pri Borovnici in gosp. Anton Hren, gozdar pri gospodu Josipu Lenarčiču na Verdu pri Vrhniki, pripovedujejo, da so zasledili v tukajšnjih gozdovih volčje sledove. Po njihovem mnenju bi bile to stopinje od treh mladih volkov. Tudi so njim izjavili delavci, ki so zaposleni s pripravljanjem oglja na Colu in Jastrebihi to je četrt ure oddaljeno od vasi Zavrih, da so slišali včeraj med 2. in 3. uro volkove tuliti. Galetovi gozdarji pravijo, da so našli v svojem lovskem revirju 14 raztrganih srn, kar naj bi bili učinili volkovi. Podrobnosti se bodo še poročale.

kr V Kočevju se ustanovi na zavodu usmiljenk enoletna kmetijska gospodinjstva šola za kmetijska dekleta.

kr V Celju se je zaročil dne 23. julija g. Slavo Medić, znani akad. slikar, z gđc. Paulico Skaberne, hčerko rodoljubnega celjskega obrtnika. Mlademu umetniku naše čestitke in vso srečo za bodočnost!

kr Celje. Društvo trgovskih nastavitelcev in nastavitelj vabl vse svoje člane in članice na širši sestanek, ki se vrši v torek, dne 29. t. m. ob pol 20. uri v mali dverani Narodnega doma.

kr Ravnatelj mestnega gledališča v Mariboru je imenovan Hinko Nučič, dosedaj član narodnega gledališča v Ljubljani.

kr Mariborski mestni občini je dovoljeno, v svrhu nakupa živil razpolagati s kreditom 3 milijonov kron pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Mariboru.

kr V Dobu pri Prevaljah je po daljši bolezni umrl najstarejši naš župljan g. Pernjak Peter, po domače Tomažev oče, ki je sv. Petra dan dopolnil svoje 90. leto. N. v m. p.

Dnevne vesti.

dn Vseučiliški fond. Deželna vlada je sklenila dati večjemu delu vseučiliškega zaklada obliko ustanove, ki naj bi služile za štipendije docentom, štipendije akademikom ter za razne institute in materialne potrebe učilnice vseučilišča v Ljubljani. Poverjenstvu za uk in bogočastje je bilo naročeno, naj osnuje statut za to ustanovo.

dn Zavarovalnica za govejo živino za Slovenijo se ustanovi in prične poslovati 1. januarja 1920.

dn Preureditev intendance. Da dobi država dobrih intendantskih častnikov in da se uredi intendancijska tako, kakor jo imajo urejeno Francozi, je vojni minister odredil, da pošlje na Francosko večje število častnikov, da se v intendantskih poslih popolnoma izurijo.

dn Preureditev jugosl. armade. Dosedaj so naši polki nosili razna imena, n. pr. „nadštevili“, „nadomestni“ itd. Vsled sklepa ministrskega sveta pa je sedaj tako ukinjeno imenovanje in polki bodo imeli svoje številke. V pehoti bo obstajalo 23 polkov, v topništvu 7 in v kojenici 8, razen drugih enot, kakor so peki, pionirji itd.

dn Opozorjamo na današnji inserat tvrdke Potočnik, je domača slovenska tvrdka, posebno radi obračanja oblek ker blago še ni došlo, in je obrnena obleka mnogokrat boljše kot sedanje vojno blago, in ker ima g. Potočnik posebno radi ženske mode zveze z inozemstvom in odide v kratkem v Francijo po modele!

dn Izlet godbe in pevskega zbora Z. J. Ž. v Sevnico, spojen z veliko vrtno veselico pri gosp. Lamperju vzbuja splošno zanimanje. Staro in mlado vse gre danes v Sevnico. Ob 14. uri je obhod godbe po trgu.

dn General Kopač odpotuje v inozemstvo. Par dni po zmagovitem pohodu v Ljubljani posetil je rdeči vojskovodja Savinjsko dolino; vozil se je iz Celja v Velenje in izjavil, da namerava preko Dravograda v Maribor, od koder se popelje v Gradec. Kaj naj to pomeni? Gre li po plačilo za dobljeno bitko v Nemško Avstrijo — ali ga je celo generalisimus Bela Kun povabil na obed. — Vendar mu niso postala domača tla prevročna, ker bi se sicer ognil Maribora, kjer je že precejšnje število njegovih žrtv izza 21. t. m. pod ključem. — Naj bo že karsibodi, želimo mu prav srečno pot in da izgubi pri povratku v Jugoslavijo — potni list.

dn Slovensko Planinsko društvo otvori danes kočo na Mačakarski planini, severno pod Stolom. Koča bo popolnoma oskrbovana. Dohod iz Žirovnice čez Stol ali iz Bistrice v Rožu.

dn „Reforma“. Smotra za crkveno-politična te stalška pitanja katoličkov nižeg klera i katoličke crkve u kraljestvu SHS, se dobi v knjigarni L. Schwentner v Ljubljani.

Našlo se je nekaj denarja. Dobi se v podružnici Jugoslavije v Ptuj.

Ljubljanske vesti.

1 Medicinska fakulteta v Ljubljani. Za anatomske institut oziroma preureditev prosekture v anatomske institut in zgradbo stanovanjske barake za dva strežaja v deželni bolnici je deželna vlada dovolila kredit 131.000 K, ki se kot predjem vzame iz vseučiliškega zaklada.

1 Poslanik Ivan Hribar je prispel včeraj v Ljubljano in se je ponoči odpeljal v Belgrad.

1 Osebnosti. Imenujejo se na državni obrtni šoli v Ljubljani za profesorje v IX. čin. razredu: gradbeni adjunkt inž. Ivan Mahnič, strojni adjunkt inž. Stane Premelj, in gradbeni praktikant inž. Lev Novak. Nadomestni učitelj na gimnaziji v Celju Ivan Steblovnik se imenuje za pravega učitelja v IX. čin. razred. Inž. Friderik Meinberger, strojni apjunkt juž. železnice se imenuje asistentom za strojno risanje na začasem tehniško - visokoškolskem tečaju v Ljubljani.

1 Šentjakobski semenj priredi danes na romantičnem vrtu pri Mohorcu Za gradom št. 3 (nekadaj Gruberjeva cesta), šentjakobsko napredno društvo skupno s šentjakobsko žensko skupino JDS v prid svoji javni ljudski knjižnici. Vstopnina 1-50 K, otroci so prosili v spremstvu staršev. Začetek ob 15. uri. Zabava najraznovrstnejša in originalna.

1 Zgubila se je legitimacija s sliko, glaseča se na ime Josip Novak, brivski mojster na Bledu, od kavarne Slon do Marijinega trga. Pošten najditelj naj jo odda na naslov Mencin Adolf, Frančevo nabr. 1/II, kjer dobi nagrado.

1 Stanovanjski akcijski odbor ima jako važno sejo v ponedeljek, dne 29. julija, ob 20. uri v običajnem prostoru (deklisliki licej, Bleiweisova c.) Odborniki udeležite se je vsi! Črnigoj.

1 Bataljon kraljevske garde v Ljubljani. Belgrad, 25. julija. V pokrajinskih središčih, Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani, se ustanovijo bataljoni kraljevske garde, za katere so že imenovani poveljniki. (Ldu.)

1 Osebnosti. Poročil se je včeraj g. Ivan Simončič, poštni uradnik z gđc. Angelo Polajnar v Ljubljani. Bilo srečno!

1 Julij Meinl Ljubljana, uvoz kave in čaja, tovarnica za čokolado kakav in kekse. Glej današnji inserat.

1 Društvo zasebnih uradnikov in uradnic v Ljubljani poziva vse one člane, ki so naročili olje, da pošljejo steklenice za ono količino, katero so naročili, v ponedeljek dne 21. julija v skladišče Gospodarske Zveze na Dunajski cesti. Na vsaki steklenici mora biti listek s polnim imenom člana. Steklenice se bodo sprejemale izključno samo določeni dan. Člani se tudi obveščajo, da dobe v društveni pisarni podplate. Vsak član dobi en par. Cena je za moške 10 K, in za ženske 8 K. Razdelitev se vrši vsak dan od 9 do 10 ure dopoldne ter od 12 do pol 2 opoldne. Vsak član mora prinesiti s seboj izkaznico in plačilni listek o zadnji članarini. Člani se naprošajo, da se tega reda točno drže. Razdelitev podplatov se zaključuje s 1. avgustom.

Zadnje vesti.

Mirovni pogoji za Nemško Avstrijo.

Nemška Avstrija zahteva revizijo pogodbe.

Dunaj, 26. julija. (Pos. poroč.) Dunajski listi zahtevajo popolno revizijo mirovne pogodbe, poudarjajoč, da sedanja pogodba ustvarja iz Nemške Avstrije „kadaver države“. V dunajskem parlamentu je objava mirovnih pogojev napravila uničujoč vtis. Vse stranke soglašajo, da so pogoji za Nemško Avstrijo absolutno neizvedljivi. Kršanski socialisti so proti finančnim določbam, zlasti proti onim glede valute in vojnega posojila, ker so ti pogoji neizvedljivi. Nemški nacionalni smatrajo teritorialne določbe za naravno katastrofalne. Nemška Češka, Nemško Moravska in južne Tirole — so tudi težki udarci. Nemški nacionalisti so proti plebiscitu na Koroškem. Socialni demokratje smatrajo tak mir za „sramoten“, Nemška Avstrija izgubi svojo popolno samostojnost in postane kolonija entente.

Poljske čete osvojile vzhodno Galicijo.

Varšava, 25. julija. Glasom uradnih poročil so poljske čete osvojile vzhodno Galicijo. Ukrajinske boljševiške čete so popolnoma porazene. Pri mestih Zbrucz, Zalesčiki, Bucracz in Husiatyn so trajali večdnevni, težki boji. Poljaki so osvojili velikanski plen: 6500 ujetnikov, 47 topov, 105 strojnih pušk, 98 vagonov municije in ogromen vojni material.

Angleška zbornica odobrila versajsko mirovno pogodbo.

London, 25. julija. Angleška poslanska zbornica je v vseh treh čitanjih, po tridnevni splošni debati s 163 proti 4 glasovom odobrila mirovno pogodbo z Nemčijo. Zbornica je enoglasno odobrila in sprejela angleško-francosko zvezno pogodbo.

Lyon, 26. julija. (Brezlično.) Angleška zbornica lordov je glasovala soglasno za ratifikacijo mirovne pogodbe in za angleško-francosko konvencijo. Razprave sploh ni bilo. (Ldu.)

Listnica uredništva.

Ptuj. Dopis zoper Žide sprejel, a podpis nečitljiv. Pošlji svoj naslov čitljivo pisan.

Kulturni pregled.

Ruski koncert. V torek so ljudje trumoma vrel v Union poslušati članico petrogradske opere g. Valujevo in baletko imperatorskega baleta g. Potapenko. Že dolgo ni bila uničonska dvorana tako nabito polna, zlasti ne v slučajih, kadar je naznanjen spored obetav novosti naše glasbene literature. Prišli so redni obiskovalci koncertov, največ pa je bilo takih, ki sicer nikoli ne pridejo. Prvi so želeli uživati lepoto melanholičnih ruskih

pesmi, drugim je šlo menda bolj za lepe telesne oblike balčke kot za petje. Pa so bili vsi skupaj temeljito razočarani. G. Valujeva je pela s svojim skoro neprijetnim glasom par pesmi docela brezizrazno, baletne točke so spadale v predmestno šmiro. Tako je bil ruski koncert tiasko in variete, kakoršnega v Ljubljani že dolgo nismo doživeli in kakoršne — dasi so nam ruski gostje mili in dragi — iz našega resnega stališča z vso odločnostjo odklanjamo. — Z. P.

kl Ivo Vojnovič: Imperatrix. Končno je izšla ta tolikokrat omenjena knjiga, najnovejšo delo velikega pesnika - dramatika, ki so jo z veliko nestrpnostjo čakali v jugoslovanski javnosti, in o kateri se je v hrvaškem književnem svetu že do zdaj mnogo napisalo. Po imenu svojega avtorja in po mestu, ki ga ona zavzema v njegovem razvoju, je to gotovo najznamenitejši literarni pojav zadnjega časa pri nas. Galerija Vojnovičevih „majk“, započeta z riharico Jelo v „Ekvinociu“, je dobila v junakini te „misteriji ostrova Zaboravi“ svoj vrhunec. Ta carica („Imperatrix“) je mati vseh, a najbolj „bosonogih in golorokih“. Mati vseh solčnih poko-

ljenj. V ti drami je Vojnovič s pro-roškim duhom zaslužil sodobno propadanje nesodobnih knezov, kancelarjev in samodržcev. Divna Vojnovičeva umetnost, njegov razkošni slog in poezija so v ti knjigi v vsi svoji lepoti. Knjiga je tiskana na finem papirju, v lepi obliki, z originalno naslovno stranjo, ki jo je narisal Jozef Kljakovič; knjiga je izšla v založbi „Književnega Juga“. (V Avstriji se knjiga radi cenzure ni smela tiskati.) Cena knjigi je 10 kron.

Gospodarstvo.

g Ljubljanska kreditna banka. V smislu sklepa občnega zbora z dne 5. maja t. l. zvišuje Ljubljanska kreditna banka svojo delniško glavnico od 15.000.000 K na 20.000.000 K z izdajo 12.500 novih delnic v nom. znesku 5.000.000 K. Subskripcija novih delnic se vrši od 1. do 31. avgusta t. l. Natančni pogoji so razvidni iz današnjega inserata.

g Dobavo že plačanega blaga iz Nemške Avstrije čigar izvoza Nemška Avstrija ni dovolila. Med Centralno upravo za trgovački promet

sa inostranstvom v Beogradu in dunajskim Warenverkehrsbureau-jem se je sklenila pogodba, glasom katere bo dovolila Nemška Avstrija izvoz vsega listega blaga, ki je bilo plačano pred 22. marcom 1919. Če pa je blago plačano le deloma, se bo dovolil izvoz le deloma, to je že plačanega blaga. Pozivljajo se tedaj vsi interesi, da vložijo do najpozneje 5. avgusta t. l. tozadevne, pravilno kolekovane prošnje opremljene z vsemi dokazili, na podružnico Centralne uprave v Ljubljani. V prošnji morajo biti navedeni vsi podatki, t. j. vrsta in množina blaga, natančni naslov prodajalca, vrednost za koliko je plačanega in kedaj.

g Dobava blaga od Nemške Avstrije. V okviru pogodbe 33/III S z Nemško Avstrijo se zamore dobiti od tam dinamit, dinamon, aeterdinamon, gumijeve potrebščine za stroje, avtomobile, potrebščine za kopalne sobe in klosete. Kdor hoče katero vrsto tega blaga naročiti, more vložiti kolekovano prošnjo do najpozneje 5. avgusta 1919 pri podružnici Centralne Uprave v Ljubljani.

g Z raznih borz. V Šviciji notira jugoslovanska krona 23 (za 100 naših kron se dobi 23 frankov), nemška

krona 20. Na Dunaju notira naša krona 106, čehoslovaška 150, nemška marka 220, francoski frank 420 do 450, švicarski frank 520 do 550. V Beogradu notira naša krona 300 po uradnem kurzu, medtem ko znaša trgovski kurz 280 do 290.

g Ustanovitev efektivne borze v Pragi. Iz Prage javljajo: Dne 23. t. m. so zborovale praške bančne tvrdke, da zavzamejo stališče proti borzi, ki se ima ustanoviti prihodnji mesec.

g Bencin za poljedelske stroje. Belgrad, 24. julija. Te dni pride na Reko 500 vagonov bencina, ki ga je naročilo ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje. Bencin se porabi pri žetvi. (Ldu.)

g Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago nekaj ratificiranega špirita. Obrtniki, ki rabijo za svojo obrt špirit naj prijavijo najkasneje do 1. avgusta t. l. pri navedenem uradu, Dunajska cesta št. 22 svoje potrebščine, na poznejše priglasbe se ne bo mogel več ozirati.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K, usaka nadaljnja beseda 30 uln. - Dopisovanje in ženitna ponudba pa vsaka beseda 1 K.

Prodaja se:

Trgovina s starino (Trödelgeschäft), se 5. avgusta 1919 prodaja na javni dražbi. Poizve se v podružnici „Jugoslavije“ v Ptuj, ali pri g. Perzati, Ptuj, Hrvatski trg. 1056

Radi odpotovanja se takoj prodaja v Sp. Siskli pri Ljubljani se nahajajoča, popolnoma nova, dvonadstropna hiša z vrhom in dvoriščem. Prodajni pogoji so na vpogled v odvetniški pisarni dr. Novaka in dr. Kobala v Ljubljani, Dalmatinova ulica 3.

Izložbo, nekaj vrat, vodni mušel, solčni zastor in en kamenit banger prodam ceno radi prezidave. — Naslov v upravi. 1047

Hiša v Celju z gospodarskim poslopijem in lepim vrhom tik mesta je na prodaj za 88.000 K. — Natančnejši podatki v podružnici „Jugoslavije“ v Celju. 1046

Kupi se:

Pristnega mleka išče večjo množino Kefirni zavod na Dunnjski c. 6. 1069

Kupim po najvišjih dnevni cenah vsako množino lepega zdravega fižola, letine 1918 ako mogoče postavljeno v Ljubljano; večje množine prevzamem tudi na železniških postajah izven Ljubljane. Pošljite takoj ponudbo z natančno navedbo množine fižola, zadnjo ceno vrsta in prevzemna postaja, pod „Fižol leta 1918“ na npravištvu lista. 1056

Sveže maline se kupujejo v vseh množinah. Ponudbe na: Destilacija esenc, in izdelovanje sokov. Potnik Srečko, Ljubljana, Stomškova ulica 27.

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Službe:

Tesarje kakor tudi doučencev se sprejme proti večjemu plačilu v trajno delo. ANTON STEINER, mestni tesarški mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 747

Hlapec se sprejme, ne oženjen lahko s hrano in stanovanjem, oženjen pa s stanovanjem. — Poizve se: Jeranova ulica 11. 998

Spretno prodajalko sprejme usnjarska trgovina Josip Pirich v Ptuj. Več istotam. 1053

Razno:

Zamenja se hiša s štirimi stanovanji v Ljubljani, za manjšo hišo ob prometni cesti, v mestu ali na deželi, ki je pripravna za trgovino. Naslov v upravi lista. 1054

Gumijevo cevko zamenjam za dobro ohranjen plašč. Več pove uprava lista. 1054

Hiša s posestvom, osem- in pol orala ter vinograd s hišo in gospodarskim poslopijem, dvajset minut od postaje, je na prodaj. Poizve se pri Fr. Lubarju v Šibeniku pri Sv. Juriju ob juž. žel. 1061

Kdo posedl 8 do 4000 K obrtniki za dobo dveh let, proti dobremu jamstvu in visokim obrestim Cenj. ponudbe pod „Visoke obresti“ na upravo lista. 1063

Spretnega gozdarja sprejme takoj oskrbništvu rudniškega in fužinskega obrata v Mežici na Koroškem. — Prošnje s prepisi spričeval o dosedanjih službah in strokovnih solah ter o zmožnosti, naj se naslovijo na Državno nadzorstvo in upravištvu v Mežici, kr. SHS.

Mlinski kamen

za žrnje in brusilni kameni

vsake velikosti se prodajo. Cena po dogovoru.

Jožef Planina, Rogatec, Štajersko

Nadpaznika

Paznika

Preglednika

marljive in energične sprejememo v svoj pre-mogovnik v Sloveniji. Oferte s prepisi spričeval in z zahtevo plače naj se pošlje na naslov:

S. Marjanovič, Rajnerjeva 17, Zagreb,

Pozor

gostilničarji

Prodaja se garnitura za kegljanje, katera sestoji iz 7 skoro novih gumijevih krogel različne velikosti in 9 popolnoma novih kegljev z gumijevimi obročki. Cena primerna. Pogleda se lahko na licu mesta. Pismene ponudbe Fran Majdič, Kranj.

ŽIVO APNO

1 vagon se takoj odda. Naslov pove upravištvu lista.

Pozor vrvarji!!

Za prodati imam večjo množino konopelj. — Vpraša se pri Viktorju Radakovič, v. var, Zlatar na Hrvaškem.

Slav. občinstvu se priporoča

nova delavnica krtač,

čopičev in metla

na drobno in debelo.

Ant. Šimenc, Tesarska ulica 3, Ljubljana.

Vinski sodi

25 kom. 4—7 hl, 8 kom. 100—1700 hl po ugodni ceni naprodaj. — Naslov pove i. Jugoslovanski anončni in informacijski zavod Besejak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabr. 5.

Resna

ženitna ponudba.

Kmečki sin, 33 let star, inteligenten štajerc, prijetne zunajnosti, izkušen trgovec, absolvent kmetijske šole, ki ima posebno veselje s kmetijstvom, se želi takoj priženiti na srednje posestvo na Štajerkem, Kranjskem ali Koroškem. Samo na pisma odgovorim vsakomur, tajnost strogo zadržana. Ponudbe, če mogoče s sliko, seveda s polnim podpisom, pod: „Absolvent kmetijske šole“, poštno ležeče, Sincavas na Koroškem.

Prodaj

1 vagon stare, še dobro ohranjene

strešne opeke.

Vilko Kukec, Žalec.

Prima svinjska mast,

Suho meso,

Slanina,

Braunšvajgerce,

Fižola,

Prženi ječam

a la Kneipp,

Kavin nadomestak

prodaje na veliko i malo

Prva slavonska tvornica

suhomesnate robe i masti

Jovo Gigović

Novogradiška.

Podružnica:

Maribor, Glavni trg 21.

Prodaj

krasno, okusno, briljantno vratno verižico (collir). Cena K 1.200. Na ogled je tudi izvrsten gramofon najboljših znamke „angelj“ s 30 ploščami, večina plesni komadi, poleg par oper. Cena K 600. Rimska cesta 12/III desno, zadnja vrata. Poljubna ura.

Jajca

sveža, kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe

ekspozitna trgovina

Ed. Suppanc

v Pristovi.

Najlepše darilo mladini!

je povest slovenskega dečka iz preteklega svetovne vojske

„DORE“

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4.—.

Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marjina trg 8.

Pozor!! Jos. Rajšter Pozor!!

tvornica kandit in slaščic v Soštanju, Slovenija

ima v zalogi raznovrstne kandite in slaščice, kakor: maline, limone, roks-drops, jačalice, sadje, medene itd. ter slaščice vseh vrst, kakor čajni keke, bliskvit, mandeljnovi izdelki, medene kolačke itd. po nizki ceni. — Na željo prospekti.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju

(preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark)

vrelec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini.

MAJ—OKTOBER.

Alfonz Breznik
učitelj „Glasbene Matice“ in edini strok. dežel. sodišča Ljubljana, Kongresni trg št. 16 (nasproti nunske cerkve). Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167

OPEKO

zidake in strešnike oddaja po najnižjih cenah od postaje Celje

Oswatitsch & Karlovšek, Celje.

Obvestilo!

Obveščam tem potom vsakogar, da nisem

plačnik za dolgove, katere bi napravila moja

žena Marija Vrečko na moje ime.

Ponikve, dne 26. julija 1919.

Anton Vrečko,

posestnik.

KUPUJEM

vse vrste kolonijalnega blaga, kakor

masti, slanine, sveč, mila,

koruze, ovsa

in drugega žita le od večjih podjetij po cele vagone.

Ponudbe na

Franjo Vidovič-a, Maribor,

Ovetlična ulica št. 15.

Ustanovljeno leta 1909.

Vpisovanje za šolsko leto 1919/20

vsaki dan od 11.—12. ure dop., od 15.—17. ure pop.

Ljubljana, Rimska c. 18/1.(Pisnim prijavam je priložiti zadnje šolsko izpričevalo.)
Knjigovodstvo, trgov. računstvo, trgov. korespondenco, pouk o menicah in trgovini, stenografija, strojepisje itd.Zora Gärtner,
absolventka trgovske akademije v Pragi.Fran Gärtner,
izprašan na trgovski akademiji v Gradcu.**Ko treba?**

Pšenice, kukuruza, zobi (ovsa), ječma, kaše (Gerstl), pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog-mesa, sve vrste zemaljskih proizvoda.

Jovanović i Tomić, Mitrovica
(S R E M.)**S. Potočnik**

krojaški atelje za doma in gospode

Selenburgova ulica 6, 1. nadstr. na desno.

v Parizu akademično izprašan.

Izdeljuje najmoderneje kostume, jesenske plašče za dame, najmoderneje obleke za gospode na zahtevo v osmih dneh.

Posebna delavnica za obročanje površnikov in oblek za gospode!

Radi prevelikega dela v sezoni se prosi cenjene dame in gospode svoja naročila že sedaj vpslati.

REPNO SEME

pristno kranjsko po K 15.— za kilogram in

rudečo deteljo

„Inkarnat“ po K 6.— za kilogram

razpošilja po povzetju po 5 kg po pošti ali večje množine po železnici traka

Ant. Stergar v Kamniku.**A. Verbajš**trgovina elektrotehn. predmetov
dobavljavse v to stroko spadajoče blago
po primernih cenah.**Ljubljana, Linhartova ul. 4.****Danes
KONCERT
„Pri Lozarju“**

sv. Jakoba trg. — Vstopnina prosta.

K obilni udeležbi se priporoča

Justina Poženel.**Pohišstvo.**

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki-mo-droci, otomane, spalni in deko-racijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapeciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfinejše izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS Maribor

Svoboden ogled! Stolni trg 6. Ceniki zastoj!

Traverze

28 cm/9 m dolge, 10 ko-madov prodaja F. Rudl, posestnik v Podleh-niku pri Ptuj.

Pozor! Pozor!**VINO**

Dospelo je 150 hl belega in rdečega, novega vina, ter 9 sodov ogrskega star. rizlinga. Ceno pove Ivan Koželj, Ljubljana, Tržaška cesta 27.

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).**KONTORISTINJA**

se takoj sprejme. Prednost imajo one ki so že bile v pisarnah z vinotizmom. Ponudbe pod „Vino“ na upravo lista v Celju.

Josip Jugstavbeni in pohištveni
pleskar in ličar**Rimska cesta št. 16**

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena. Za vsa izvršena dela jam-čim 2 leti.

Strokovnjak

v lesni trgovini,

37 let star, energičen, z več-letno prakso v lesni trgovini, popolnoma vešč slovenskega, hrvaškega, francoskega, ita-lijanskega in nemškega jezika sedaj na vodilnem mestu, išče službo ravnatelja ali sploh njegovim sposobno-stim odgovarjajočo službo pri lesni industriji v Jugosla-viji ali pri večji lesni trgo-vini, ki se bavi z eksportom. Ponudbe pod „Jadran 1919“ na upravo lista.

Priporočamo edino tovarniško zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Dobijo se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.**Rdeče maline**

za eksport kupuje „BALKAN“, trgovska, spedijska in komi-sijska del. dr. v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

Društvo finančne straže na Slovenskem v
Ljubljani naznanja vsem članom, da je njih član**Ivan Kobler**

nadpaznik

v izvrševanju svoje službe zadet od italijanske kroglice dne 25. t. m. preminul.

Pogreb se vrši 28. t. m. ob pol 6. uri popoldne.

Predsedstvo.**Za 5 milijonov kron
poljedelskih strojev
tako dobavljeno****„GARBE“**

družba za izdelovanje poljedelskih strojev z o. z.

WIEN IX., Porzellangasse 43Naslov za brzojave:
Garbesep Wien.Telefon
3544/VIII, 3047/VIII.**Vizitnice** lične in po nizkih cenah priporoča **Zvezna tiskarna**
v Ljubljani, Stari trg šte. 19.**PISARNA****tvrdke R. BUNC in drug**

se nahaja na

Marija Terezije cesti

šte. 7

v Ljubljani.

Andrej Ham

čevljarska tvornica

Maribor

Vetrinjska ulica števil. 13

Kupi: večje množine finega boxcalfa, chewreauxja, črnega in rujavega, podplatov vseh vrst.
Išče: 15 do 20 pomočnikov za novo delo; plača 20 do 28 kron od para (po kakovosti dela); 1 izurjenega kalkulant.

Traže se tvornički stražari (čuvari)

za veliko tvorničko poduzeće u Bosni. — Primaju se čili, neoženjeni, ne preko 36 godina stari muševci slavenske narodnosti, koji su sposobni za službu stražara (čuvara) te za vatrogasnu službu. —

Prednost imaju oni natjecatelji, koji su služili u vojsci i članovi vatrogasnih četa ili društava.

Nudja se konačenje (stan) kao u vojarni (kasarni), dobava životnih namirnica uz jeftine cijene, te mjesečna plata od K 450.

Za zajedničku kuhinju tvorničkih stražara stavlja se besplatno na raspolaganje jedan kuhar.

Samo potpuno zdravi, snažni natjecatelji neka pošalju svoje ponude sa prepisima svjedodžaba odnosno iskazom o dosadanjem radu na upravu ovoga lista pod brojem 1586.

Dr. Milan Dan Orelly

advokat

Beograd, Kneginje Ljubice 2.

Korrespondenca u srpskom, hrvatskom, nemškom i mađarskom jeziku.

JULIJ MEINL, UVOZ KAVE IN ČAJA
LJUBLJANA
Fino francosko olje prmissima
Vinski kis
Čokolada in kakao
Sardine najboljše vrste
Kond. mleko s sladkorjem
Fino deserino vino Malaga
1 liter K 24.—
Rum — Cognac
Likorji
Marmelada
Keksi
Riž

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej franko. — Cene nizke. — Na debelo popust. — Ceniki se sedaj ne razpošiljajo.

Tvorniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov

A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica 5 izvršuje vsa tozadevna popravila strokovno in ceno. Ugodna zamenjava obrabljenih plošč. Gramofoni z vmetom denarja za postumičanje

Priporočava svojo vedno veliko zalogo:

Slivovke

ruma

olja, fino francosko in izvrstno jedilno

rozin

riža in drugega špecerijskega blaga.

Samo na debelo.

Gregorc & Verlič

Ljubljana

Cesta na Rudolfovo železnico 7.

Naznanilo.

STANDARD OIL COMPANY OF NEW YORK

Poslovnica za Slovenijo v Ljubljani

ima od parnika prišlega te dni na Reko oddati še:

Strojno olje (lahko) „Solar Red“.

Strojno olje (zelenkasto) „Queensheaw Red“.

Strojno olje (überhitzt) „Valve Dil FFF“.

Strojno olje „Socony“ XXX“.

Vse drugo od došle partije je razprodano. Plača se v dolarjih cif Reka. Manj ko 10 sodov se ne razpošilja, dokler je še zaloga na Reki. Detaljno prodajo prevzamejo trgovci. Naročila tudi brezobvezna se sprejemajo že sedaj. Prihod prihodnjega parnika ter vsebina, določena za Slovenijo se naznani v inseratih.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k upisovanju novih delnic.

Redni občni zbor je dne 5. maja t. l. zaključil na temelju dovoljenja deželne vlade, da zviša delniško glavnico

od K 15,000.000 — na K 20,000.000 —

z izdajo

12.500 novih delnic v nom. znesku K 5,000.000 —

in je pooblastil upravni svet, da določi po svojem prevdanku rok in način izdaje novih delnic.

Upravni svet je na podlagi tega pooblastila sklenil, razpisati subskripcijo pod sledečimi pogoji:

- Upisovnanje se vrši od 1. do 31. avgusta t. l.
 - pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru;
 - pri Živnostenski banki v Pragi in vseh njenih podružnicah;
 - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osjeku;
 - pri Hrvatski zemaljski banki v Osjeku in vseh njenih podružnicah.
- Od 12.500 novih delnic à K 400.— nom. v skupnem znesku K 5,000.000.— se prepusti dosedanjim delničarjem 9.375 komadov in sicer v razmerju na 4 stare 1 novo po K 650.—, plačljivih na enkrat najpozneje do 31. avgusta t. l., več 5% obresti od nom. K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila. Ostalih 3.125 delnic se ponudi drugim reflektantom po K 800.— za komad, več 5% tekoče obresti od nom. obresti od nom. zneska K 400.— od 30. junija do dne plačila, proti takojšnjemu plačilu.
- Nove delnice bodo opremljene s kuponom za II. semester deležne polovice čistega dobička za I. 1919.
- Pri upisovanju se morajo predložiti v navedenem roku plašči starih delnic subskripcijskim mestom v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic iz zadnje emisije, katerih oddaja vsled tehničnih zaprek še ni bila mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih priglasnic in začasnih potrdil o plačanih delnicah.
- Ažijski kurzni dobiček od novih delnic se po odbitku stroškov in kolekovne pristojbine uporabi za ažijski rezervni fond banke.
- Proti vrnitvi začasnih potrdil se bodo nove delnice tekom meseca januarja 1920 izročile subskribentom.
- Reparticijo delnic za nedelničarje si pridržuje upravni svet, toda v prvi vrsti se bodo upoštevali oni subskribenti, katerim pri zadnji emisiji ni bilo mogoče dodeliti polnega števila upisanih delnic.

Ljubljana, 21. julija 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.